

VNO NCW
ROTTERDAM

MANIFEST VOOR DE ECONOMIE VAN ROTTERDAM

2013

De invloedrijke regionale netwerkorganisatie voor ondernemers

FACILITEER DE ECONOMIE ALS BELANGRIJKE MOTOR VAN EEN BRUISENDE, SLIMME EN DUURZAME STAD

De gemeenteraadsverkiezingen van 2014 naderen. VNO-NCW Rotterdam verwacht dat het nieuwe gemeentebestuur de economie centraal stelt in haar beleid. Rotterdam is een ondernemende stad in een internationaal concurrerende omgeving. Om een rol te kunnen blijven spelen in de internationale top, is aandacht voor de economie essentieel. Met andere woorden: de economie van Rotterdam zou het leidende thema moeten zijn van de komende verkiezingen. Dit geldt zowel voor het voor Rotterdam zo belangrijke haven en industrieel complex als voor de overige economische pijlers in de stad, zoals de bouw-, dienstverlenings-, zorg-, kunst- en cultuursector. Bovendien dienen gemeente en bedrijfsleven zich gezamenlijk in te spannen om op alle terreinen de band tussen stad en haven te versterken.¹ Ter vergroting van de slagkracht, dient 'economie' in de portefeuille van één wethouder belegd te worden. Rotterdam en de Rotterdammers hebben baat bij een gezonde economie, een florerende haven en een goed vestigingsklimaat!

Het huidige economische klimaat vraagt meer dan voorheen om Rotterdams ondernemerschap, adequate bereikbaarheid, de juiste en goed geschoolde werknemers en om een aantrekkelijk vergunningen-, aanbestedings- en leefklimaat.

In dit Manifest voor de Economie van Rotterdam heeft VNO-NCW Rotterdam *zeven prioriteiten* opgenomen. Honorering van deze prioriteiten in de komende bestuursperiode, geeft de economie van deze regio een stevige impuls. VNO-NCW Rotterdam ziet een faciliterende en stimulerende rol weggelegd voor de overheid en neemt zelf haar verantwoordelijkheid als vertegenwoordiger van het Rotterdamse bedrijfsleven.

Prioriteiten:

- 1 Bereikbare stad
- 2 Stimuleren bouwsector
- 3 Aanbestedingen
- 4 Investeren in een creatief en cultureel klimaat
- 5 Duurzaamheid als economisch transformatie proces
- 6 Onderwijs en technisch geschoold personeel
- 7 Economie van de zorg

Met vriendelijke groet,

Diederik van Dommelen
Voorzitter VNO-NCW Rotterdam

¹ Zie onder meer de conclusies van de OECD in haar recentelijk uitgebrachte rapport *The competitiveness of Global Port-Cities: The case of Rotterdam/Amsterdam*

1 BEREIKBARE STAD

VNO-NCW Rotterdam steunt het gemeentebestuur bij het realiseren van haar prioriteiten op het gebied van bereikbaarheid en filevermindering. Initiatieven om de verkeersdrukke in de stad te verminderen en de bereikbaarheid te vergroten, werken alleen als sprake is van een goede en nauwe samenwerking met de (lokale) overheid in het vinden van alternatieven om werknemers naar het werk te krijgen. Derhalve participeert het bestuur van VNO-NCW actief in de Raad van Advies van de Verkeersonderneming en organiseren zij gezamenlijk mobiliteitsbijeenkomsten. Een betere bereikbaarheid van de Rotterdamse regio ontlast het onderliggende wegennet en verbetert de leefbaarheid en veiligheid voor inwoners en weggebruikers. In 2012 bleek Rotterdam de stad met de meeste files van Nederland en de op drie na drukste agglomeratie van Europa². In dat kader onderstreept VNO-NCW Rotterdam het belang van de aanleg van de Blankenburgtunnel, één van de belangrijkste Nederlandse infra-projecten. De tunnel bevordert de bereikbaarheid van de Rotterdamse haven, de Tweede Maasvlakte en de Greenport Westland-Oostland.

De verdere prioriteiten voor de Rotterdamse regio zijn:

- het realiseren van een rechtstreekse verbinding van de A13 met de A16 ter hoogte van het Terbregseplein;
- een grondige studie naar de verbetering van de Calandbrug aan de A15, een belangrijke spoorverbinding voor de Rotterdamse haven;
- het verbeteren van de knooppunten op de A20 en de verbreding van de A20 bij Moordrecht;
- het doortrekken van de nu nog doodlopende A15 en het verbeteren van knooppunt Ridderkerk;
- het doortrekken van de A4-Zuid, hetgeen de snelwegen op de Rotterdamse Ruit substantieel zal ontlasten en een betere verkeersader biedt met Amsterdam;
- een lobby richting de landelijke overheid voor voorfinanciering van een spoorovergang op de Betuweroute bij Duitsland en de realisatie van de Robel-lijn door West-Brabant voor een betere en veiligere ontsluiting van het vervoer van goederen (en gevaarlijke stoffen) over het spoor tussen de Rotterdamse haven, Antwerpen en het Ruhrgebied;
- de aanleg van een rechtstreekse openbaar vervoerverbinding van Rotterdam-The Hague Airport met Rotterdam centrum (en Den Haag). De luchthaven heeft in het Regeerakkoord Kabinet Rutte 2 toestemming gekregen te groeien. De uitbreiding van het aantal bestemmingen en (zakelijke) vluchten is goed voor het Rotterdamse bedrijfsleven en de lokale economie. Een goede ontsluiting van de luchthaven middels een directe (en snelle) verbinding met Rotterdam en Den Haag centrum is daarbij van essentieel belang. Momenteel is de luchthaven alleen bereikbaar via Randstadrail, gevolgd door een overstap met de bus. Deze buslijn wordt ingevuld door de RET en zolang een rechtstreekse verbinding nog niet is gerealiseerd, moet de RET continuïteit (7 dagen bereikbaarheidsgarantie) en een hogere frequentie in de bereikbaarheid bieden;
- goede infrastructuur en openbaar vervoerverbindingen tussen deelgemeenten en (nieuwe) stadsdelen onderling. Dit geldt met name voor Rotterdam-Zuid, Overschie, Hillegersberg en Schiebroek en voor de verbinding met de 3B-hoek;
- het versneld uitrollen van het netwerk van oplaadpunten ten behoeve van elektrisch rijden en blijven investeren in en ondersteunen van initiatieven van bedrijven op het gebied van duurzame mobiliteit. Het maakt de stad schoner en het biedt gezonde alternatieven om de bereikbaarheid van Rotterdam te verbeteren.

² Zie de Inrix Traffic Scorecard van internationaal 'big data technologiebedrijf' INRIX

2 STIMULEREN BOUWSECTOR

De bouwsector is zwaar getroffen door de recessie en de overheidsbezuinigingen. Juist nu investeringen terugvallen, is het van belang dat de overheidsinvesteringen op peil blijven. Met duurzame maatregelen, stimuleren en belonen van (publiek-private) samenwerkingsverbanden, financiële garantstellingen en overbruggingskredieten kan de gemeente bijdragen aan het op gang houden van de lokale economie en bijdragen aan investeringen in de bouwsector.

VNO-NCW Rotterdam blijft hierin een vaste overlegpartner voor de gemeente en zet in op duurzaamheid en (unieke) samenwerkingsverbanden, waaruit nieuwe marktkansen en winstgevende samenwerkingsvormen ontstaan.

De gemeente moet de rol van de eigen bouwsector blijven benutten en kan dat doen door:

- het proces van bouwaanvragen te standaardiseren en de procedures te verkorten teneinde verlaging van de legeskosten en versnelling van het toekennen van vergunningen te realiseren;
- te zoeken naar slimme financierings- en samenwerkingsconstructies met het bedrijfsleven om projecten rendabel te maken, zoals het (gezaamenlijk) opzetten van een verduurzamingsfonds;
- innovatief aan te besteden en ketenintegratie te bevorderen; waarbij architecten, ontwikkelaars, bouwbedrijven en daaraan gelieerde partijen samen een consortium kunnen vormen zodat de kans op toewijzing substantieel wordt vergroot;
- eigen vastgoed versneld te verduurzamen, leegstand van kantoren aan te pakken door middel van sloop of herontwikkeling, in te zetten op renovatie- en onderhoudsprojecten, herstructurering van bedrijven-terreinen en garant te staan bij bouwprojecten

in de zorgsector. Door goede afstemming tussen bedrijfsleven en overheid kunnen bestaande problemen en mogelijke oplossingen makkelijker en beter aangepakt en geregisseerd worden. Het VNO-NCW Bouwpower-netwerk, waarin bouwbedrijven zijn verenigd, kan nu en in de toekomst een belangrijke rol vervullen in de zoektocht naar passende en duurzame oplossingen voor deze problematiek;

- bestaande plannen door te zetten, waaronder het bouwen van het Nieuwe Feyenoord Stadion en de aanleg en herstructurering van de bijbehorende infrastructuur. Het Nieuwe Stadion betekent tevens een stevige impuls voor de economie van Rotterdam-Zuid;
- het stimuleren van bouw en verbouw van huur- en koopwoningen voor de laagste inkomens, zodat (her)starters op de arbeidsmarkt in staat worden gesteld aan een woning te komen;
- woningbouwcorporaties aan te zetten tot het stimuleren en honoreren van particuliere initiatieven en participaties (via verenigingen van eigenaren), waardoor verduurzaming en energiebesparende maatregelen bij renovaties eerder en sneller doorgang kunnen vinden.

Tevens pleit VNO-NCW Rotterdam er voor dat de Gemeente Rotterdam de woningcorporaties steunt en stimuleert in de lobby op landelijk niveau, waarbij wordt ingezet op het omzetten van de verhuurdersheffing in een investeringsverplichting én het loslaten van de grondslag van 4,5% van de WOZ-waarde als nieuw waarderingssysteem voor de maximale huurgrens. Voor Rotterdam zou vanwege de lage WOZ-waarde van huurwoningen een hoger percentage als grondslag moeten gelden.

3 AANBESTEDINGEN

Rotterdam moet de aanbestedingsplicht optimaal invullen en als één van de grootste opdrachtgevers in de regio een duurzaam en transparant inkoopbeleid voeren. De nieuwe aanbestedingswet van april 2013 biedt deze ruimte en creëert een gelijk speelveld voor ondernemers. Dit is nader uitgewerkt in de proportionaliteitgids. Met haar deelname aan de Commissie Speciale Aanbestedingen wil VNO-NCW Rotterdam samen met de gemeente richting geven aan de Rotterdamse aanbestedingspraktijk en komen tot een ondernemersvriendelijk beleid waarin rekening wordt gehouden met de belangen van gemeente én lokale opdrachtnemers.

VNO-NCW Rotterdam ziet voor de gemeente de volgende bouwstenen:

- afzien van aanbestedingen op basis van de laagste prijs. Uitgangspunt moet zijn aanbesteden op basis van EMVI en eerst te kijken naar kwaliteit en prestatie. De gemeente moet Rotterdamse bedrijven belonen die maatschappelijk verantwoord in de stad investeren op het gebied van sport, milieu, kunst, cultuur, opleidingen en arbeidsmarkt;
- verplicht gebruik maken van de proportionaliteitsgids en het ontwikkelen van een eenduidig puntenmodel waarin alle sociale aspecten (MVO, milieumaatregelen, Social Return en procurement) als gunningscriteria zijn uitgewerkt;
- verplicht stellen en transparant maken van de afstemming tussen de gemeentelijke diensten bij aanbestedingen;
- bedrijven de mogelijkheid bieden beter in te spelen op aanbestedingsvoorwaarden door samenwerking tussen bedrijven (clusters) toe te staan. Dit kan bij Social Return voorwaarden door resultaten uit het

verleden én kandidaten uit andere gemeenten mee te laten tellen. Bedrijven hebben steeds meer moeite zelfstandig opdrachten van de overheid te verkrijgen omdat de schaal van aanbestedingen hun eigen mogelijkheden overschrijdt;

- aanbestedingen niet dicht timmeren met regels of een volledige beschrijving van uitkomst en opzet. In plaats daarvan moet de gemeente aangeven waar de uitkomst van de aanbesteding aan moet voldoen, zodat bedrijven worden uitgenodigd om te komen met innovatieve en alternatieve oplossingen;
- zeer terughoudend zijn bij inbestedingen. Inbesteden brengt al snel het risico van oneerlijke concurrentie met zich mee. De kern van de aanbestedingswetgeving is immers om overheidsopdrachten open te stellen voor concurrentie en aanbesteding biedt de juiste mogelijkheid om tot kwalitatief betere en kostenefficiënte oplossingen te komen.

VNO-NCW Rotterdam is verheugd over de wijze waarop de gemeente de aanbestedingsproblematiek lijkt op te pakken, maar vraagt de gemeente nadrukkelijk haar filosofie en aanpak ten aanzien van aanbestedingen goed en helder te communiceren. Niet alleen richting de bouwsector, maar richting alle sectoren.

4 INVESTEREN IN EEN CREATIEF EN CULTUREEL KLIMAAT

In een stad als Rotterdam met haar kwetsbare sociale structuur is het van essentieel belang dat de leefbaarheid van de stad wordt geborgd. Het vestigingsklimaat van Rotterdam is de afgelopen jaren in vergelijking met andere steden verslechterd door afname van het culturele aanbod. De kunst en cultuursector in Rotterdam is bij de bezuinigingsoperatie van het Kabinet Rutte I onevenredig hard getroffen.

Het is van groot belang dat de gemeente blijft investeren in een gezond en bloeiend kunst- en cultuuraanbod en haar imago van een levendige metropool met een internationale uitstraling versterkt. Zowel stad als haven hebben hier belang bij omdat het Rotterdam aantrekkelijker maakt als vestigingsplaats voor (grote) internationale ondernemingen. Dit doet de gemeente door:

- het formuleren van een integraal plan en een gedegen visie om te komen tot een groter en breder kunst

en cultuur aanbod op hoog niveau, waar ook het Rotterdamse bedrijfsleven zich als één geheel achter kan scharen;

- de culturele en creatieve sector vanuit één perspectief, één organisatie en één wethouder aan te sturen;
- de relatie met de kunst- en cultuurinstellingen geen subsidierelatie te laten zijn. Deze relatie stelt overbodige en onnodige eisen aan de sector, waardoor veel kostbare tijd en geld verloren gaat. Er moet sprake zijn van partnership. Rotterdam moet uitstralen dat deze sector centraal staat en van groot economisch belang is;
- te investeren in de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de openbare ruimte. Daartoe moeten veelbelovende jonge architecten en kunstenaars meer mogelijkheden krijgen en bij de ontwikkeling van de stad worden ingeschakeld;
- verschillende culturele instellingen te laten deelnemen aan buitenlandse reizen en handelsmissies.

5 DUURZAAMHEID ALS ECONOMISCH TRANSFORMATIE PROCES

We moeten onze samenleving fundamenteel anders inrichten als we willen werken aan een veerkrachtige stad en duurzame toekomst van Rotterdam. Herinrichting met de focus op duurzaamheid vraagt om een alomvattend transformatieproces, dat meer is dan energiebesparing of CO²-beperking. Het gaat ook om goede bedrijfsvoering, het verminderen van de totale milieubelasting, het verhogen van de gebruikerskwaliteit en gezondheidsaspecten bij de ontwikkeling, realisatie en beheer van vastgoed, goederen en diensten. De regio Rotterdam werkt aan ambitieuze klimaatdoelstellingen. Dit vereist draagvlak voor de continuering van de aanpak die partijen in het

Rotterdam Climate Initiative hebben afgesproken.

De lokale overheid ondersteunt deze ontwikkeling door het belang van duurzaamheid tot uiting te laten komen in regelgeving, op te nemen in criteria bij subsidies, aanbestedingen en bouwverordeningen. Tevens pleit VNO-NCW Rotterdam voor een duurzaamheidslobby op landelijk niveau waarbij wordt ingezet op milieubepalende regelgeving zoals het zwaarder belasten van CO²-uitstoot. Dit mag de concurrentieverhoudingen niet dusdanig onder druk zetten dat het Rotterdamse bedrijfsleven daar nadeel van ondervindt. Ook de lokale overheid moet blijven waken voor een gelijk speelveld voor haar ondernemers.

6 ONDERWIJS EN TECHNISCH GESCHOOLD PERSONEEL

De rol van technologie in de maatschappij wordt steeds groter en Rotterdam heeft dringende behoefte aan een groot aantal talenten die technisch zijn geschoold, zowel op hbo- en mbo-niveau. Het gebrek aan technisch geschoold personeel staat in schril contrast met de oplopende werkloosheid. Investeren in onderwijs, talentontwikkeling en het stimuleren van bèta-opleidingen zijn urgent en vergen continuïteit. VNO-NCW is sedert mei 2013 aangesloten bij het Nationaal Techniepact 2020 dat is gesloten tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs.

VNO-NCW Rotterdam vraagt het gemeentebestuur samen op te trekken met de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven om:

- te komen tot een integrale aanpak 'imagoverbetering technische opleidingen' met als doel de opleidings- en carrièremogelijkheden vroegtijdig onder de aandacht te brengen van jonge kinderen en hun ouders bij het maken van een opleidingskeuze; te beginnen op basisscholen;
- op lokaal niveau te komen tot een betere aansluiting van

het onderwijs op de vraagzijde van de arbeidsmarkt en het formuleren van Rotterdamse lobbypunten richting de centrale overheid met betrekking tot de regelgeving in het regionale onderwijs;

- gezamenlijk te pleiten bij de centrale overheid voor het opstellen van incentives voor studenten om een technische studie te kiezen en voor scholen om NT/NG profielkeuzes te stimuleren;
 - de vele (Rotterdamse) initiatieven die er zijn, aan elkaar te knopen voor een meer efficiëntie en effectieve aanpak. Versterk de mogelijkheden voor bedrijven om 'Partner in Education' te zijn. VNO-NCW Rotterdam ondersteunt in dat kader de ontwikkeling van 'richting-herkenbare' vakscholen op mbo-niveau.
- VNO-NCW Rotterdam zal zich onder het motto 'jong beïnvloeden' richten op de ouders van jonge kinderen en zal zich hiertoe aansluiten bij bestaande initiatieven zoals Jinc. Daarnaast zal VNO-NCW Rotterdam haar leden mobiliseren om zoveel mogelijk stage- en leerplaatsen te realiseren en medewerkers in te zetten in het onderwijs.

7 ECONOMIE VAN DE ZORG

De medische en zorgsector is de grootste en snelst groeiende sector van de Rotterdamse economie. 'Zorgpower' van VNO-NCW Rotterdam heeft als één van haar belangrijkste doelstellingen om expliciet en op zoveel mogelijk vlakken de verbinding te leggen tussen het bedrijfsleven en de zorg. Dat is een wederkerigheid: de zorg kan leren van, en co-innoveren met het bedrijfsleven, maar tegelijkertijd moet het bedrijfsleven beter en gericht toegang krijgen tot de zorgmarkt.

VNO-NCW Rotterdam constateert dat marktkansen en mogelijkheden om de bedrijfsvoering van de zorg te innoveren tot nog toe onvoldoende of niet benut worden en vraagt de gemeente nadrukkelijk de komende bestuursperiode open te staan voor deze initiatieven en innovaties. Zorgpower van VNO-NCW Rotterdam neemt hierin haar verantwoordelijkheid door een leidende rol te spelen, (markt)partijen en instellingen bij elkaar te brengen en kansrijke en innovatieve verbindingen te realiseren.

WWW.VNO-NCWEST.NL